

ÚTMUTATÓ AZ ÚJ BORJOGI SZABÁLYOZÁSHOZ

SZŐLŐMŰVELÉS ÉS A SZÜRET

TARTALOMJEGYZÉK

1. SZŐLŐ TERMŐHELYI KATASZTER	2
2. SZŐLŐFAJTÁK OSZTÁLYBA SOROLÁSA	3
3. SZŐLŐTELEPÍTÉS	4
3.1 Új telepítési engedély	4
3.2 Újratelepítési engedély	4
3.3 Átváltott telepítési engedély	5
3.4 A telepítési engedélyek módosítása	5
3.5 A telepítés bejelentése	5
4. SZŐLŐKIVÁGÁS	7
4.1 Különleges esetek	7
5. SZÜRET MEGHIÚSULÁSÁT EREDMÉNYEZŐ KÁRBEJELENTÉSEK	8
6. SZÜRETI BEJEGYZÉS	9
6.1 Összefoglaló	9
6.1 A szüret fogalma	10
6.2 Háttér	10
6.3 Eljárásrend	10
6.5 Különleges esetek	12
7. ELLENŐRZÉS, JOGKÖVETKEZMÉNYEK	14
7.1 Termőhelyi kataszter	14
7.2 Szőlőfajták	14
7.3 Telepítés és kivágás	14
7.4 Nem rendeltetésszerűen művelt ültetvények ellenőrzése	17
7.5 Szüreti bejegyzés	18
8. JOGI NYILATKOZAT	19

1. SZŐLŐ TERMŐHELYI KATASZTER

(NEM ePincekönyves eljárás)

A termőhelyi kataszteri nyilvántartást a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal vezeti. A NÉBIH nyilvántartása a Bortörvény alapján közhiteles hatósági nyilvántartásnak minősül.

Az eljárást az érintett földterület tulajdonosa vagy meghatalmazottja indíthatja. A kérelmet elektronikus úton, vagy papíralapon lehet a NÉBIH részére benyújtani. A termőhelyi kataszteri eljárás iránti kérelmet az elektronikus ügyintézésre kötelezett ügyfél, valamint az elektronikus ügyintézését önkéntesen vállaló ügyfél esetében elektronikus úton (cégkapun, ügyfélkapun keresztül) kell benyújtani a NÉBIH részére (NÉBIH hivatali kapu azonosító (KRID): 427392978).

A kérelemhez mellékletként csatolni kell:

- termőhelyi kataszterbe sorolás vagy kataszteri besorolás módosítása esetén az érintett földrajzi árujelzőt kezelő hegyközségi szervezet véleményét,
- termőhelyi kataszterből történő törlés esetén a földterület fekvése szerint illetékes hegyközség hozzájárulását,
- a földterület fekvése szerint illetékes települési önkormányzat jegyzőjének igazolását arról, hogy a termőhelyi kataszterbe sorolás, módosítás vagy törlés a földterületet érintő országos, kiemelt térségi, megyei területrendezési tervvel és településrendezési tervvel nem ellentétes
- a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem Szőlészeti és Borászati Intézet (MATE SZBI) szakvéleményét az érintett területtel kapcsolatban.

Ha a kérelem országos, kiemelt térségi, megyei területrendezési tervvel és településrendezési tervvel ellentétes tartalommal bír, abban az esetben a kérelmet a NÉBIH-nek el kell utasítania. Szőlő termőhelyi kataszterből történő törlési kérelem esetén a hegyközség hozzájárulásának hiányában a kérelmet a NÉBIH elutasítja.

Csak az a földterület sorolható szőlő termőhelyi kataszterbe, amely a MATE SZBI szakvéleményében rögzített tulajdonságai alapján eléri a legalább 190 pontot. A termőhelyi értékelési szempontokat és az arra adható pontszámokat a miniszteri rendelet melléklete tartalmazza.

A NÉBIH a kérelemmel kapcsolatban meghozott döntését a kérelmezőn kívül közli a földterület fekvése szerint illetékes hegybíróval, a települési önkormányzat jegyzőjével, a MATE SZBI-vel, valamint a Balaton Kiemelt Üdülőkörzethez tartozó település esetén az elsőfokú építésügyi hatósággal. A földrajzi árujelzőt kezelő hegyközségi szervezetet a hegybíró értesíti.

A NÉBIH hatósági eljárása és a MATE SZBI szakvéleményének elkészítése díjköteles.

2. SZŐLŐFAJTÁK OSZTÁLYBA SOROLÁSA

(NEM ePincekönyves eljárás)

Osztályba sorolni csak olyan szőlőfajtát lehet, amely a Nemzeti Fajtajegyzékben vagy a Közösségi Fajtajegyzékben szerepel, vagy állami elismerésre bejelentették.

Az osztályba sorolást az azt megalapozó termesztési alkalmassági vizsgálatoknak kell megelőznie. Termesztési alkalmassági vizsgálatot bárki folytathat. A termesztési alkalmassági vizsgálat lefolytatásához a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal (NÉBIH) engedélye szükséges. A vizsgálati engedély legfeljebb 10 évig lehet érvényes azzal, hogy az engedély egy alkalommal legfeljebb 5 évvel meghosszabbítható.

A termesztési alkalmassági vizsgálatok lefolytatásához szükséges szőlőültetvény telepítése telepítési engedély birtokában végezhető. A kérelmet a hegybíró csak abban az esetben hagyhatja jóvá, ha a kérelmező a vizsgálatok végzésére vonatkozó NÉBIH engedélyt csatolta.

A termesztési alkalmassági vizsgálat szakmai szempontjait a miniszteri rendelet melléklete tartalmazza. A vizsgálatok a fajta termésbiztonságának, alapvető tulajdonságainak hazai körülmények közötti megismerését szolgálják. A termesztési alkalmassági vizsgálat eredményéről a kísérletet végzőnek évente egy alkalommal, az adott borpiaci év végéig adatot kell szolgáltatnia a NÉBIH részére.

A hatóság az adatszolgáltatás elmaradása esetén a termesztési vizsgálatra kiadott engedélyt visszavonja. A kísérleti ültetvényt ki kell vágni, ha a vizsgálati engedély lejárt és a vizsgálatot végző a kísérletet nem fejezte be, ha az adatszolgáltatást elmulasztják, vagy a kísérletbe vont fajta nem sorolható osztályba.

A kísérletbe vont szőlőfajtát a vizsgálat ideje alatt osztályba sorolt szőlőfajtaként kell tekinteni és terméséből földrajzi árujelző nélküli borászati termék készíthető és hozható forgalomba.

A szőlőfajta neve az abból készített borászati termék kiserelésén a vizsgálati időszak alatt csak akkor jelölhető, ha a vizsgálati engedély erre lehetőséget ad.

A NÉBIH egy szőlőfajta termesztési alkalmassági vizsgálatának eredménye alapján, hiánytalan adatszolgáltatás esetén, a vizsgálat megindulását követő egymás utáni 5 termőévet követően ad javaslatot a miniszter részére.

A miniszter az osztályba sorolt szőlőfajtákat és a szőlőfajták szinonim neveit honlapján teszi közzé.

3. SZŐLŐTELEPÍTÉS **(ePinckönyves eljárás)**

Áruteremő szőlőültetvény, alanszőlő kivételével törzsültetvény, valamint kísérleti célú ültetvény a hegybíró engedélyével telepíthető, vagy telepíthető újra. Az engedély iránti kérelmet a hegybíróhoz kell benyújtani, és az engedélyt is a hegybíró adja ki. **Az elektronikus ügyintézésre kötelezett termelők ezt az eljárást csak elektronikusan intézhetik.**

3.1 Új telepítési engedély

Új telepítési engedély iránti kérelmet minden év április 1. és április 30. között lehet benyújtani. Az új telepítési engedély iránti kérelemről a hegybíró vagy a meghatározott elsőbbségi szempontok figyelembe vételével, vagy túligénylés esetén arányos visszaosztás alkalmazásával dönt. Az alkalmazott döntési elvről a miniszter minden év február 1-ig közleményt tesz közzé a Földművelésügyi Értesítőben és a boraszat.kormany.hu oldalon. A miniszter ugyanezen időpontig meghatározza az új telepítési engedélyek maximális mértékét, amely legfeljebb a teljes borszőlőültetvény terület 1 %-a lehet (ez a gyakorlatban körülbelül 620 hektárt jelent évente).

Az új telepítési engedélyeket a hegybíró mindezek figyelembe vételével adja ki. A kérelem benyújtásakor ezért mellékelendő minden olyan dokumentum, amely a figyelembe venni kívánt elsőbbségi feltétel teljesülését alátámasztja.

A benyújtandó dokumentumok az elsőbbségi feltételek vizsgálatához:

- a borvidéki ajánlott fajtára vonatkozó vállalás,
- a borvidéki átlagnál magasabb kataszteri pontszámú területen történő telepítésre vonatkozó vállalás,
- az üzemméretre vonatkozó vállalás.

Ha az új telepítési engedély iránti igények meghaladják a rendelkezésre álló keretet, abban az esetben a több elsőbbségi kritériumot teljesítő kérelem részesül előnyben.

3.2 Újraterpítési engedély

Az újraterpítési engedély kiadása érvényes újraterpítési jogosultság alapján egész évben kérelmezhető. Az újraterpítésre vonatkozó szabályokat kell alkalmazni az új fajtára történő csere, valamint átoltása esetén is, de ebben az esetben újraterpítési jogosultságot nem kell igazolni, ha az érintett ültetvény mérete nem nő. Nem kell újraterpítési jogosultságot abban az esetben sem igazolni, ha az újraterpítés olyan földterületen valósul meg, amelyen termőültetvény található, és az újraterpítés ezen földterületen valósul meg úgy, hogy a szőlőültetvény területe nem nő. Ebben az esetben a telepítés tényének bejelentéséhez a kivágás tényének bejelentését is csatolni kell majd a telepítés elvégzését követően.

Az újraterpítési engedélyt az engedély jogosultja a gazdasági aktájában nyilvántartott bármely földterület tekintetében felhasználhatja. Családi gazdaság esetén az újraterpítési engedély a gazdálkodó család tagjai földterületén is felhasználható. Az újraterpítési engedély családi gazdaságban történő felhasználása esetén a családi gazdaság képviselőjének nyilatkozatára van szükség arra vonatkozóan, hogy a megjelölt földterület az őstermelők családi gazdaságában van.

A telepítési engedély kérelmek esetében igazolni kell a kérelem benyújtójának a jogosultságát a művelet elvégzésére, amelyet teljes bizonyító erejű, magánokiratba vagy közokiratba foglalt hozzájáruló nyilatkozat formájában kell csatolni a

- közös tulajdonban álló ingatlan esetén valamennyi tulajdonostárs,
- özvegyi vagy haszonélvezeti joggal terhelt ingatlan esetén a haszonélvezőnek, valamint az özvegyi joggal rendelkező személy,
- használatot biztosító jogviszony fennállása esetén a használatba adó vonatkozásában.

Csatolni kell a földtulajdonos hozzájárulását a művelet elvégzéséhez, ha a kérelmező nem tulajdonosa a földterületnek. Csatolni kell a talajvédelmi tervet, valamint kísérleti- vagy törzsültetvény létesítésének szándéka esetén az erre vonatkozó NÉBIH engedélyt.

A kérelem hiányossága esetén egy alkalommal van lehetőség hiánypótlásra. Ezt követően, de még a művelet megkezdése előtt a hegybíró helyszíni ellenőrzést rendelhet el. A művelet ezért csak a művelet elvégzésére vonatkozó engedély teljessé válásával lehet megkezdni. A hegybíró a kérelmet elutasítja, ha a műveletre vonatkozó engedély kiadásának feltételei a hiánypótlást követően sem teljesülnek. Elutasítási ok, hogy a kérelmező a művelet elvégzését nem kérelmezheti, vagy nem rendelkezik újratelepítési jogosultsággal, nem nyújtott be valamely kötelezően benyújtott mellékletet, vagy az előzetes helyszíni szemle megállapításai ezt indokolják. Nem kérelmezhet új telepítési engedélyt a tiltásra vonatkozó időszak alatt az, aki telepítési engedélyét annak kérelmezését követően nem használta fel.

3.3 Átváltott telepítési engedély

Az újratelepítési engedélyre vonatkozó eljárás vonatkozik az érvényes újratelepítési jog újratelepítési engedélyre történő átváltásának szándéka esetén, de ebben az esetben az újratelepítési kérelemben még érvényes újratelepítési jogot kell igazolni. Érvényes újratelepítési jog átváltását 2022. december 31-ig lehet kérelmezni, és az átváltott telepítési engedélyt legkésőbb 2025. december 31-ig lehet felhasználni.

3.4 A telepítési engedélyek módosítása

A telepítési engedélyk azok érvényességi ideje alatt egy alkalommal módosíthatók, vagy kérelemre visszavonhatók. A telepítési engedélyk visszavonása esetén a kérelmező az engedély visszavonásának véglegessé válásától számított két naptári éven belül nem nyújthat be új telepítési engedély iránti kérelmet - ide nem értve a vis major eseteket. *Új telepítési engedély* módosítása esetén figyelemmel kell lenni az annak odaitélésekor érvényes elsőbbségi kritériumok teljesítésére. Az új telepítési engedély módosítását követően is meg kell felelni a módosítandó engedély kiadásakor az elsőbbségi kritériumokra vonatkozó szabályoknak.

3.5 A telepítés bejelentése

A művelet elvégzését 15 napon belül a hegybíró részére be kell jelenteni. A művelet elvégzését minden esetben ellenőrizni kell. A kivágás megtörténtét a terület fekvése szerinti hegybíró, míg a telepítést a HNT főtitkára által kijelölt hegybíró ellenőrzi. Támogatással történt telepítés

esetén lehetőség van arra is, hogy a támogatási szerv által készített helyszíni ellenőrzési jegyzőkönyv szolgáljon a művelet elvégzésének ellenőrzése alapjául.

Ha a telepítés nem a hatályos telepítési engedélyben foglaltak szerint történt, akkor a hegybíró felszólítja a telepítőt az ültetvény átalakítására. Ha a telepítés során elkövetett mulasztás az ültetvény átalakításával nem orvosolható (telepítési engedély hiányában történt telepítés, vagy a telepítés nem igazolt szaporítóanyaggal történt), a hegybíró az ültetvényt kivágattatja. Telepítési engedély hiányában végzett telepítés esetén a hegybírónak magas összegű pénzbírságot is ki kell szabnia a kivágás elrendelése mellett. A hegybírónak legalább 6000 eurónak megfelelő forintösszegű pénzbírságot kell kiszabnia telepítési jogosultság igazolása nélküli telepítés esetén.

A telepítés tényét a hegybíró a helyszíni jegyzőkönyv megállapításai alapján jegyzi be nyilvántartásába.

4. SZŐLŐKIVÁGÁS **(ePincekönyves eljárás)**

A kivágás tényét a Hegyközségek Nemzeti Tanácsa által rendszeresített űrlapon az ültetvény fekvése szerinti hegybíró részére kell bejelenteni. Ha a bejelentés hiányos, a bejelentéstől számított 8 napon belül tájékoztatja a bejelentőt.

A kivágás elvégzését minden esetben ellenőrizni kell. A kivágás megtörténtét a terület fekvése szerinti hegybíró ellenőrzi.

A kivágás tényét a hegybíró a helyszíni ellenőrzési jegyzőkönyv megállapításai alapján jegyzi be nyilvántartásába. Kivágás esetén a kivágást kérelmező részére a hegybíró újratelepítési jogosultságot jegyez be, amelyre vonatkozóan a jogosult két naptári éven belül kérelmezheti annak felhasználását.

4.1 Különleges esetek

1. Kivágás, mint az azonos területen történő újratelepítés egyik lépése

Amennyiben egy szőlőültetvény újratelepítése ugyanazon földterületen valósul meg és az újratelepített ültetvény mérete nem nő, abban az esetben a régi ültetvény kivágását nem kell külön bejelenteni, azt a telepítés bejelentésével együtt, a telepítés bejelentésére használandó űrlapon is be lehet jelenteni.

5. SZÜRET MEGHIÚSULÁSÁT EREDMÉNYEZŐ KÁRBEJELENTÉSEK **(ePincekönyves eljárás)**

Amennyiben a szőlőtermelőt olyan káresemény éri, amely az adott ültetvény vagy ültetvényrész esetében az adott évi szüret elmaradását eredményezi, arról legkésőbb a káresemény bekövetkezésétől számított 15 napon belül tájékoztatnia kell a területileg illetékes hegybírót. Az erre vonatkozó tájékoztatás az ePincekönyv szoftver felületén, vagy az ügyfélszolgálaton (hegybírónál személyesen) tehető meg.

A hegybíró az erről szóló bejelentést nyilvántartásba veszi és a bejelentés kapcsán helyszíni ellenőrzésre is sor kerülhet.

6. SZÜRETI BEJEGYZÉS (ePinckönyves eljárás)

6.1 Összefoglaló

I. Amennyiben a szüret naptári évének július 1-jéig létrejön a felvásárlási szerződés az adott ültetvényre/ültetvényrészre (maga a felvásárlási szerződés megkötése nem jogszabályi előírás)

1. A termelő július 1-jéig bejelenti a hegybírónak (személyesen vagy az EPK rendszeren) a felvásárlási szerződését.
2. A hegybíró július 15-ig (az érintett ültetvény/ültetvényrész állandó adataival előre kitöltött) felvásárlási űrlapot ad a felvásárlónak az érintett ültetvényről vagy ültetvényrészről. Egy felvásárlási lapon lehetőség van több ültetvény/ültetvényrész feltüntetésére.
3. A felvásárló felvásárlási jegyet állít ki a felvásárlási űrlap felhasználásával (annak üres mezőinek kitöltésével).
4. A termelő aláírja a felvásárlási jegyet vagy elektronikus felvásárlási jegy esetén az EPK rendszerben elfogadja azt.
5. A felvásárló beküldi a felvásárlási jegyet a szőlőültetvény helye szerint illetékes hegybíró részére, így létrejön a szüreti bejegyzés.

II. Amennyiben a szüret naptári évének július 1-jéig nincs felvásárlási szerződés az adott ültetvényre/ültetvényrészre (maga a felvásárlási szerződés megkötése nem jogszabályi előírás)

1. A szőlőültetvény helye szerint illetékes hegybíró a szüret naptári évének július 15-ig (2022-ben augusztus 1-ig) szüret bejelentő lapot (az ültetvény/ültetvényrész állandó adataival előre kitöltött) ad a termelőnek az összes általa használt ültetvényről/ültetvényrészről. A szüretbejelentő lap több alkalommal is kinyomtatható.
2. A termelő legkésőbb a szüret utolsó napján átadja (személyesen vagy az EPK rendszeren) az adott ültetvényhez/ültetvényrészhez tartozó szüret bejelentő lapot a felvásárlónak.
3. A felvásárló felvásárlási jegyet állít ki a szüret bejelentő lap felhasználásával (annak üres mezőinek kitöltésével).
4. A termelő aláírja a felvásárlási jegyet vagy elektronikus felvásárlási jegy esetén az EPK rendszerben elfogadja azt.
5. A felvásárló beküldi a felvásárlási jegyet a hegybíró részére, így létrejön a szüreti bejegyzés.

III. Saját szüret (vagy borgazdasági egységen belüli felvásárlás)

1. A hegybíró a szüret naptári évének július 15-ig (az ültetvény/ültetvényrész állandó adataival előre kitöltött) szüret bejelentő lapot ad a termelőnek az összes általa használt ültetvényről/ültetvényrészről.
2. A termelő a hegybírónál (személyesen vagy az EPK rendszerben) saját szüretet jegyez be.

6.1 A szüret fogalma

A szüret egy vagy több összefüggő szőlőültetvény, vagy ültetvényrész termésének részleges vagy teljes betakarítása (a szőlőültetvény minden esetben a HEGYIR-ben nyilvántartott szőlőültetvénynek felel meg).

A gyakorlatban ez azt jelenti, hogy az ültetvény használója maga dönti el, hogy egy szüret az ültetvény vagy egy több ültetvényből álló tábla mekkora részét érinti. bejegyzése alapját mi fogja képezni. Egy szőlőültetvényt (vagy ültetvényrészt) annak első szüretének bejegyzéséig bármikor fel lehet osztani több részre, és a felosztást módosítani is lehet.

A felosztás alapján egy ültetvényben, vagy ültetvény részben összefüggő időtartamban végzett szüreti tevékenysége fogja képezni a szüreti bejegyzés alapját. A szüret időtartamát például az esőnapok száma nem szakítja meg. Így a szüreti bejegyzés független attól, hogy egy szüret hány napig tart, és azt valamilyen ok miatt meg kellett-e szakítani.

Ezzel az ültetvény használójának nagy szabadsága van arra, hogy a szüretét hogyan adminisztrálja, a szüret gyakorlati megszervezését a szürethez kapcsolódó adminisztrációs kötelezettségek nem befolyásolják.

6.2 Háttér

A szüretellenőrzött adata jelenti a borászati termékek későbbi nyomon követhetőségének alapját. A termelő egy összefüggő időtartam (az esőnapok nem jelentenek ilyen értelemben megszakítást) alatt, egy összefüggő területen elvégzett szüret szüreti bejegyzés formájában kerül be az ePincekönyv rendszerbe. A szüreti bejegyzés két részből áll:

- állandó részek: az érintett ültetvény(ek), ültetvényrész(ek) azonosítói,
- változó részek: a szőlőtermés mennyisége, cukortartalma (potenciális alkohol tartalma), a szüret borpiaci éve, a szőlőtermés rendeltetése). A cukortartalom kifejezésére az elektronikus felületen a mértékegység választható lesz.

Az adott szüreti bejegyzés további adatai a szüretelt szőlő mennyisége és cukortartalma. A szőlő mennyisége és cukortartalma a szüretkor legtöbb esetben nem ismert, mert nem állnak rendelkezésre a méréshez szükséges eszközök. A mérés sok esetben csak a feldolgozáskor lehetséges, amely az azonos borgazdasági egységen belüli feldolgozás esetén a szüreti bejegyzés adatainak felvételekor nem okoz problémát. Felvásárlás esetén azonban a feldolgozás nem az ültetvényhasználónál történik.

Amennyiben a szőlőtermelő a szőlőt maga dolgozza fel, a szüreti bejegyzést nem kell minden esetben a szüretet követően elkészíteni, a jogszabály lehetőséget ad arra, hogy november 30-ig készítse el szüreti bejegyzését, amikor már a pontos adatok ismertek.

Felvásárlás esetén is van lehetőség a szüret november 30-ig a felvásárlási jegy leadására (és ezáltal a szüret bejegyzésére), amennyiben a betárolt szőlő adatait a betárolást követő munkanapig rögzítik a regiszterben.

6.3 Eljárásrend

A fentiekre való tekintettel cél, hogy az ültetvényhasználó benyújtsa a felvásárlási szerződéseit (ha van) a hegybíró részére július 1-ig, valamint ezt követően, ha a szerződésben megjelölt ültetvényekkel összefüggésben változás következik be, azt szintén be kell jelenteni a hegybíró részére. Felvásárlási szerződés megkötését továbbra sem írja elő a jogszabály és a létrejöttének nincs határideje (megjegyzés: a HNT piacszervezési intézkedése tartalmazhat ilyen irányú előírásokat). Hasznos elvégezni azonban abban az esetben, ha egyszerűbben szeretné intézni az ültetvényhasználó a szüreti adminisztrációt. A szerződés ezen túlmenően rögzíti a

szőlőfelvásárlás legfontosabb elemeit, mint a szőlő minősége, mennyisége, ára, az ellenérték megfizetésének határideje.

A szüreti bejegyzés adatainak bevitelére a hegybíró a termelő rendelkezésére bocsátja a felvásárlási szerződésben meg nem jelölt, általa használt ültetvények, vagy ültetvényrészek vonatkozásában a szüret bejelentő lapot, amelyet amennyiben a szőlőtermést nem az ültetvényhasználó dolgozza fel, a termelő átad a szőlőtermés felvásárlójának. A szőlőtermés felvásárlója ebben az esetben a szüret bejelentő lap azonosítójának megadásával nyilatkozhat a szőlőfelvásárlásról, ezzel biztosítva azt, hogy a szüreti bejegyzés az általa átvett lap alapján kerülhessen kizárólag bejegyzésre.

Amennyiben szőlőfelvásárlási szerződést a termelő a hegybíró részére benyújtja, úgy a hegybíró a szüret bejelentő lap helyett a felvásárlási szerződésben megjelölt felvásárló részére felvásárlási űrlapot ad át. Ennek másolati példányát az ültetvényhasználónak adja át a hegybíró.

A szüret bejelentő lap vagy felvásárlási űrlap teljes kitöltésével jön létre a felvásárlási jegy, amit a felvásárló állít ki.

A felvásárlási jegyet a szüret utolsó napját követő legkésőbb hetedik napon kell benyújtania a szőlőtermés felvásárlójának a hegybíró részére. Ha a felvásárlással érintett szőlőtermést a szakmai-jövedéki nyilvántartásba az átvételt követő munkanapig bejegyzik, a felvásárlási jegy benyújtásának határideje lehet november 30. .

A szőlőtermés saját feldolgozása esetén a szüret bejelentő lappal történő szüreti bejegyzésnek a határideje november 30., illetve a november 30-át követően szüretelt szőlő esetében a szüret utolsó napját követő hetedik nap.

A felvásárlási jegy adattartalmánál fogva egyben az Áfa törvény szerinti felvásárlási okiratnak is megfelel, így a kompenzációs felár igénylésére is alkalmas, ugyanakkor ilyen célú használata opcionális, nem kötelező.

Az ePincekönyv rendszer segítségével a szőlőültetvény helye szerint illetékes hegybíró a megküldött felvásárlási jegy alapján szüreti bejegyzést készít, amely felett a rendelkezési jog a feldolgozóé.

Amennyiben a felvásárló nem az ePincekönyv rendszeren keresztül kívánja kiállítani a felvásárlási jegyet, továbbra is lehetőség lesz a felvásárlási jegy papír alapú kiállítására, az elektronikus kiállítással megegyezően azonban a felvásárló köteles legkésőbb a szüret utolsó napját követő hetedik napon a kiállított felvásárlási jegyet a hegybíró részére benyújtani. Ez alól kivételt képez az az eset, amikor a felvásárló a szakmai-jövedéki nyilvántartásában a felvásárolt szőlőt szőlő betárolásként nyilvántartásba veszi a betárolás napját követő munkanapig, mely esetben a felvásárlási jegy benyújtásának határideje november 30. Egy terület esetében több szüreti bejegyzés is bejegyezhető (lásd: 6.5. fejezet 2. pontja).

Amennyiben a felvásárlási szerződés árképletet, vagy értékmegosztási záradékot alkalmaz, a felvásárlási jegyen szereplő ár legkésőbb a képletben, vagy az értékmegosztási záradékban szereplő összes tényező ismertté válását követő hetedik munkanapig kell megadni.

6.4 Okmányok

A szőlő borászati üzembe való betárolását be kell jegyezni a szakmai-jövedéki nyilvántartásba. Alapesetben, ha a szőlő nem azonos borgazdasági egységből származik, akkor a bejegyzés határideje a betárolást követő 7. nap. Ha a szőlő azonos borgazdasági egységből származik, akkor a bejegyzés határideje november 30-a, továbbá a november 30-át követő szüret esetén a betárolást követő 7. nap.

Abban az esetben, ha a szőlőmust kísérőokmányán származási bizonyítvány nem kerül feltüntetésre, a szőlőmust előállító borászati üzem a musthoz felhasznált szőlő betárolását a betárolást követő munkanapig be kell, hogy jegyezze a szakmai-jövedéki nyilvántartásba.

6.5 Különleges esetek

1. Szőlő/zúzott cefre szállítása 70 km-t meghaladó távolságra, vagy külföldre

A szállítás esetében, amennyiben ez szükséges a kötelező kísérőokmányt helyettesítheti a szüret bejelentő lap/felvásárlási űrlap, amennyiben azt kiegészítik a kísérőokmányokra vonatkozó adattartalommal.

2. Azonos ültetvény vagy ültetvényrész további szürete

Olyan ültetvényre, vagy ültetvényrészre, mely vonatkozásában már történt felvásárlás, új szüreti bejegyzés csak akkor jegyezhető be, ha

- a) a hegybíró részére megküldött felvásárlási szerződésben meghatározott, vagy abban megjelölt árujelző alapján meghatározható hozamkorlátot a területről származó szőlő további szürettel terhelt mennyisége nem haladja meg;
- b) ahhoz a korábbi szürettel összefüggő felvásárló hozzájárul; vagy
- c) a területről a szőlőt az adott évben, az ültetvényhasználó kizárólag saját maga, vagy vele egy borgazdasági egységbe tartozó személy dolgozza fel.

A további szüretről, még azt megelőzően az ültetvényhasználó tájékoztatja a hegybíró, aki a tájékoztatást továbbítja a felvásárló felé. A felvásárló 7 napon belül kifogást emelhet a további szürettel szemben, amennyiben az a részére átadott szőlőtermés potenciálását az azzal összefüggően kötött szerződéssel összeegyeztethetlenné tenné. A hegybíró köteles a kifogást megvizsgálni, hogy fennáll-e az összeférhetlenség, és ha igen, arról tájékoztatja az ültetvényhasználót. A kifogás elmulasztása hozzájárulásnak minősül.

A kifogással érintett ültetvény, vagy ültetvényrész vonatkozásában szüreti bejegyzés nem jegyezhető be mindaddig, amíg a kifogást a kifogást tevő vissza nem vonja. A felvásárló az ePincekönyvben kiállított felvásárlási jeggyel jogosult lehet az adólevonási jogának érvényesítésére.

Amennyiben a szüreti bejegyzés nem teszi lehetővé azon földrajzi árujelzők, illetve bortípusok nevének használatát, amelyek feltüntethetők lennének a kiállított első származási bizonyítvánnyal rendelkező borászati terméken annak forgalomba hozatalakor, az első származási bizonyítványt be kell vonni, és új első származási bizonyítványt kell kiállítani. Továbbá, amennyiben a szüreti bejegyzés nem teszi lehetővé azon földrajzi árujelző, illetve bortípus nevének használatát, amely a végső származási bizonyítványon szerepel, a végső származási bizonyítványt be kell vonni, és az érintett borászati terméktétel forgalomba hozatali azonosítóját érvényteleníteni kell. Erre jellemzően akkor kerülhet sor, amennyiben azonos területről újabb szüreti bejegyzés keletkezik, amely a hozamkorlátokkal összefüggésben okozhat meg nem felelést.

3. Termelői együttműködések

Az elismert termelői integrációs szervezet (TISZ), termelői csoport (TCS) vagy szövetkezet az ültetvényhasználó tag ilyen értelmű nyilatkozata esetén a tag nevében és képviselésében eljárhat a szüret adminisztrációjában, valamint nyilatkozatokat tehet azzal összefüggésben.

Az ültetvény használója legkésőbb a szüret első napján a hegybírónak nyilatkozhat arról, hogy a gazdasági aktával rendelkező elismert termelői integrációs szervezet, termelői csoport vagy szövetkezet a szüret adminisztrációjával összefüggő adataihoz hozzáférjen. A nyilatkozatban fel kell hatalmazni az elismert termelői integrációs szervezetet, termelői csoportot vagy szövetkezetet, hogy a szüreti adminisztrációval kapcsolatos ügyekben nevében és képviselésében eljárhat, a szürettel kapcsolatos adatszolgáltatást nevében és helyette a szervezet teheti meg. Ezt a nyilatkozatot az ültetvény használója több évre vagy határozatlan időre is megteheti a hegybírónál.

7. ELLENŐRZÉS, JOGKÖVETKEZMÉNYEK

7.1 Termőhelyi kataszter

Jogsértés esetén a növénytermesztési hatóság a jogszabályi keretek között jogkövetkezményként alkalmazhatja

- a szőlő termőhelyi kataszterben nyilvántartott terület hasznosításához való hegyközségi hozzájárulás beszerzésére kötelezést, valamint
- a szőlő termőhelyi kataszterben nyilvántartott területen az eredeti állapot helyreállítására kötelezést.

Ha a földterületen végrehajtott - a csemegeaszőlő-telepítést kivéve - gyümölcsös, erdő vagy fásítás telepítéséhez, faiskola, halastó és nádas létesítéséhez, valamint a termőföld más célú hasznosításához a földterület használója elmulasztotta a hegyközség hozzájárulásának beszerzését, a NÉBIH a földterület használóját a hegyközség szőlő termőhelyi kataszterben nyilvántartott terület hasznosításához való hozzájárulásának 180 napon belül történő beszerzésére kötelezi.

Amennyiben a földterület használója e kötelezettségét a meghatározott határidőn belül nem teljesíti, a NÉBIH a földterület használóját a szőlő termőhelyi kataszterben nyilvántartott területen az eredeti állapot helyreállítására kötelezi.

7.2 Szőlőfajták

Árutermelő szőlőültetvény telepítéséhez osztályba sorolt szőlőfajta használható fel. Az előírás megsértése esetén a kísérleti célú ültetvényt kivéve a hegybíró az ültetvény használóját a szőlőültetvény kivágására kötelezi.

Kivágásra kötelez a hegybíró abban az esetben is, ha a szőlőültetvény a hegyközségi vagy a borvidéki rendtartásnak nem felel meg, és átalakítással sem lenne megfeleltethető.

7.3 Telepítés és kivágás

A NÉBIH és a kormányhivatal hatósági ellenőrzési eljárás keretében ellenőrzi az adatszolgáltatásra vonatkozó előírások és a bejelentési kötelezettségek betartását.

A szőlőtermelés vonatkozásában hatósági ellenőrzés keretében

- a HNT főtitkára által kijelölt hegybíró ellenőrzi a bejelentett telepítés,
- a szőlőültetvény fekvése szerint illetékes hegybíró ellenőrzi a bejelentett kivágás

végrehajtását.

A gazdasági aktát vezető hegybíró a gazdasági aktában nyilvántartott adatok valódiságát a helye szerint illetékes hegybíró bevonásával legalább 5 évente ellenőrzi.

A HNT főtitkára által kijelölt hegybíró a bejelentett telepítés ellenőrzéséről készült jegyzőkönyvet megküldi a földterület fekvése szerint illetékes hegybíró részére.

Az ellenőrzést a hegybíró olyan időpontban teszi meg, amikor a terület megközelítését az időjárási viszonyok biztonságosan megengedik, az ellenőrzés tárgya jól látható, és telepítés esetén a szőlőfajta azonosítható.

Amennyiben a hegybíró a bejelentés ellenőrzése során megállapítja, hogy a bejelentés hiányos, a bejelentéstől számított 8 napon belül tájékoztatja a bejelentőt

- a bejelentés vagy melléklete hiányáról,
- arról, hogy a hiányos bejelentés nem jogszabályszerű,
- a hiánytalan bejelentés megtételének elmulasztása esetén megállapítható jogkövetkezményekről.

Ha a telepítés támogatás felhasználásával történik, a támogatás igénybevételével kapcsolatban eljáró hatóság az általa végzett helyszíni ellenőrzések telepítésre vonatkozó adatait tartalmazó összesített kimutatást megküldi a hegybíró részére. A hegybírónak a helyszíni szemlét nem szükséges lefolytatni, ha a helyszíni ellenőrzésre vonatkozó adatszolgáltatás alapján a tényállás tisztázásához szükséges minden adat rendelkezésre áll.

Kivágás

A hegybíró az ültetvény használóját a szőlőültetvény kivágására kötelezheti. Jogsértés esetén a hegybíró a közigazgatási szabályszegések szankcióiról szóló törvényben meghatározott szankciókat is alkalmazhatja a törvényben meghatározott szerint.

A hegybíró határozatával az ültetvény használóját a szőlőültetvény kivágására kötelezi, amennyiben a következő esetek hatósági eljárás keretében történő megállítására sor kerül, így

- engedély nélküli telepítés esetén, ahol nem áll rendelkezésre újratelepítési jogosultság, és amely alapján a jogosult az újratelepítési engedély iránti kérelmet benyújtja a hegybíróhoz.
- engedélytől eltérő telepítés esetén, ha a telepítés a szőlőültetvény átalakításával és az engedély módosításával sem felel meg az engedély megadására vonatkozó követelményeknek,
- a kísérleti célú ültetvényt kivéve, ha a telepítést nem osztályba sorolt szőlőfajtaival vagy telepítésre fel nem használható szaporítóanyaggal végezték,
- ha a szőlőültetvény a hegyközségi vagy a borvidéki rendtartásnak nem felel meg, és átalakítással sem lenne megfeleltethető.

Hatósági engedély hiányában történő telepítés esetén a hegybíró az ültetvény használóját nem kötelezi az ültetvény kivágására, ha az ültetvény használója igazolja, hogy az ültetvény telepítéskor rendelkezett a telepítéshez szükséges újratelepítési jogosultsággal, és az újratelepítési engedély iránti kérelmet benyújtja a hegybíróhoz. Az engedély hiányában történő telepítés ugyanakkor mulasztási bírság kiszabását vonja maga után, és a telepítési engedély ilyen esetben történő benyújtásának feltétele a mulasztási bírság megfizetésének igazolása.

A fenti eset az engedély nélküli telepítés kivágásra vonatkozó jogkövetkezményének alkalmazása alól teremt kivételt, ugyanis egy átmeneti állapotot szabályoz a hatósági engedély nélküli és az engedélyben foglaltaktól eltérő telepítés között, mert

- nincs hatósági engedély, ugyanakkor
- van újratelepítési jogosultság.

Mulasztási bírság

A hegybíró határozatával mulasztási bírságot szab ki

- az engedélytől eltérő vagy engedély nélküli telepítés,
- a gazdasági aktára vonatkozó adatszolgáltatási kötelezettség elmulasztása,
- a telepítés, kivágás tényének bejelentése ellenére a telepítés vagy a kivágás végrehajtásának, befejezésének elmulasztása,

- a művelési kötelezettség elmulasztása esetén.

A borászati hatóság vagy a hegybíró mulasztási bírságot szab ki továbbá

- a bejelentési vagy adatszolgáltatási kötelezettség elmulasztása,
- a bejelentésköteles tevékenység bejelentés nélkül végzése, vagy
- az adatszolgáltatás, a nyilvántartási kötelezettség hiányos vagy valótlan adattartalommal való teljesítése esetén.

Az egyes mulasztási bírságok összege

Telepítési engedély nélkül telepített ültetvény esetén, illetve a telepítéskor fennálló újratelepítési jog esetén utóbb szerezhető engedély hiányában a mulasztási bírság összege

- hektáronként 6000 eurónak megfelelő forintösszeg, ha az ültetvény használója a telepítési engedély nélkül telepített szőlőültetvény teljes egészét kivágja, a kivágásra kötelezéstől számított négy hónapos időszakon belül,
- hektáronként 12 000 eurónak megfelelő forintösszeg, ha az ültetvény használója a telepítési engedély nélkül telepített szőlőültetvény teljes egészének kivágását az a) pontban meghatározott négy hónapos időszak lejártától számított első évben,
- hektáronként 20 000 eurónak megfelelő forintösszeg, ha az ültetvény használója a telepítési engedély nélkül telepített szőlőültetvény teljes egészének kivágását az a) pontban meghatározott négy hónapos időszak lejártától számított első év végét követően végzi el.

A bírság összegének forintban történő meghatározása a döntéshozatal hónapjának első napján érvényes, az Európai Központi Bank által közzétett forint/euró árfolyam alapján történik.

A mulasztási bírság összege 50 000 forinttól 500 000 forintig terjed, ha

- a szőlőültetvényt a telepítési engedélyben foglaltaktól eltérően telepítették, vagy a bejelentésben foglaltaktól eltérően vágták ki,
- a telepítés, kivágás tényét nem jelentették be, vagy
- a telepítés, kivágás tényét bejelentették, de a telepítést vagy a kivágást nem hajtották végre, vagy nem fejezték be.

Engedély hiányában, de újratelepítési jogosultság fennállása mellett utóbb benyújtott újratelepítési engedély kérelmezésekor fizetendő mulasztási bírság mértékének megállapítására az engedélytől eltérő telepítés esetén alkalmazandó mulasztási bírság szabályait kell megfelelően alkalmazni. E szabályok alkalmazását indokolja, hogy az engedély nélküli telepítés minden más esetben kivágást von maga után, és azokban az esetekben a kormányrendelet a kivágás végrehajtásának idejéhez köti a mulasztási bírság összegszerűségét. Mivel ez utóbbi esetben nem történik kivágásra kötelezés és kivágás, a mulasztási bírság összegét az engedélytől eltérő telepítés szabályai alapján tudja megállapítani a hatóság.

A mulasztási bírságot az érintett terület mérete, a mulasztás időtartamának hossza, a megelőző 5 borpiaci évben kiszabott mulasztási bírságok száma és a mulasztási bírsággal érintett szőlőültetvény használója által használt szőlőültetvények összesített területnagyságának figyelembevételével kell kiszabni.

Engedély nélkül telepített szőlőültetvény termését az ültetvény használójának saját költségén köteles megsemmisíteni.

Amennyiben az engedély nélkül telepített szőlőültetvény terméséből borászati terméket készítettek, az ültetvény használója a kivágás elrendeléséről szóló határozat véglegessé válásától számított 30 napon belül köteles az ültetvényről származó termésből készített borászati terméket lepárlásra átadni.

- A lepárlásról szerződést kell kötni olyan lepárlóüzemmel, amely 80 térfogatszázalékot meghaladó alkohol készítését végzi. A szerződés eredeti példányát a megkötésétől számított 15 napon belül a hegybíró részére meg kell küldeni.
- a lepárlóüzem a lepárlásra vonatkozó szerződés alapján beszállított termék átvételét követő második hónap végéig köteles a lepárlást elvégezni, és a hegybíró részére a szerződésbe foglalt termés átvételi bizonylatainak másolatát benyújtani.
- A lepárlással kapcsolatban felmerült összes költség az ültetvény használóját terheli.

Az ilyen módon keletkezett alkoholtermék az alapanyagul szolgáló borászati termék tulajdonosának tulajdonát képezi.

Ha az ültetvényt a bejelentésben foglaltaktól eltérően vágta ki, vagy a kivágás tényét a hegybírónak nem jelentették be, vagy a telepítés, kivágás tényét bejelentették, de a telepítést vagy a kivágást nem hajtották végre, vagy nem fejezték be a hegybíró 50 000 forinttól 500 000 forintig terjedő mulasztási bírságot szab ki.

A bírság kiszabására a telepítési engedélyben foglaltaktól eltérő telepítés esetére alkalmazott mulasztási bírságnál előírt szabályokat kell alkalmazni.

7.4 Nem rendeltetésszerűen művelt ültetvények ellenőrzése

A rendeltetésének megfelelő művelési kötelezettség az ültetvény használóját és tulajdonosát is terheli. A hegybíró a művelés egy éven keresztül történő elmaradása esetén felszólítja az ültetvény használóját és tulajdonosát a művelési kötelezettség teljesítésére, illetve annak biztosítására.

A művelés biztosítását egy hónapon belül igazolnia kell az ültetvény tulajdonosának vagy a használójának. A szőlőültetvény tulajdonosa, amennyiben nem maga végzi a rendeltetésszerű művelést, és a használó a rendeltetésszerű művelést nem folytatja, a művelési kötelezettség teljesítése érdekében az ültetvény használatára vonatkozó megállapodást mással is megkötheti.

A hegybírónak a rendeltetésszerű művelés megkezdését a helyszínen kell ellenőriznie. Az ellenőrzésről a hegybíró jegyzőkönyvet készít, amelyet megküld a NÉBIH és a Magyar Államkincstár részére is.

A szőlőültetvény rendeltetésszerű művelése megkezdésének a hegybíró felszólítása ellenére történő elmulasztása esetén hektáronként 500.000 forint összegű mulasztási bírság kiszabásának van helye.

Hegybírói figyelmeztetés ellenére a rendeltetésszerű műveléssel kapcsolatos nyilatkozat elmulasztása esetén a hegybíró mulasztási bírságot szab ki és kötelezi a tulajdonost a szőlőültetvény kivágására. Ebben az esetben a mulasztási bírság adatszolgáltatási kötelezettség nem teljesítése miatt 50.000 forinttól 500.000 forintig terjedően szabható ki.

Ha a tulajdonos vagy ültetvényhasználó a művelés igazolása ellenére négy hónapon belül mégsem biztosítja vagy kezdi meg az ültetvény rendeltetésszerű művelését, a hegybíró értesíti a növénytermesztési hatóságként eljáró Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatalt (NÉBIH), amely elrendeli az ültetvény tulajdonos költségére történő kivágását.

Ha az ültetvény kivágásáról a NÉBIH-nek intézkednie kellett, abban az esetben a kivágás tényéről a hegybíró a NÉBIH értesíti. A hegybíró ennek alapján az újratelepítési jogosultságot a nyilvántartásába bejegyzi. Amennyiben az érintett ültetvény valamilyen támogatással létesítették, úgy az adott támogatás feltételrendszere nyomán további szankciók is lehetségesek (pl. a fenntartási kötelezettség idején történő kivágás esetén a támogatás visszafizetése).

7.5 Szüreti bejegyzés

A hegybíró ellenőrzi

- a szüreti bejegyzést és annak módosítását,
- az adatszolgáltatásra vonatkozó előírások és a bejelentési kötelezettség betartását.

A gazdasági aktát vezető hegybíró a gazdasági aktában nyilvántartott adatok valóságát a szőlőültetvény helye szerint illetékes hegybíró bevonásával legalább 5 évente ellenőrzi.

A borászati hatóság vagy a hegybíró **mulasztási bírságot** szab ki

- a bejelentési vagy adatszolgáltatási kötelezettség elmulasztása,
- a bejelentésköteles tevékenység bejelentés nélkül végzése, vagy
- az adatszolgáltatás, a nyilvántartási kötelezettség hiányos vagy valótlan adattartalommal való teljesítése

esetén.

A borászati hatóság vagy az állami adó- és vámhatóság is kiszabhat **mulasztási bírságot** a borászati termék kísérőokmány nélküli vagy nem megfelelő adattartalmú kísérőokmánnal való szállítása esetén.

A **mulasztási bírság összege** 50 000 forinttól 500 000 forintig terjed

- a gazdasági aktára vonatkozó adatszolgáltatási kötelezettség elmulasztása,
- az adatszolgáltatás, a nyilvántartási kötelezettség hiányos vagy valótlan adattartalommal való teljesítése,
- a bejelentési vagy adatszolgáltatási kötelezettség elmulasztása,
- a bejelentésköteles tevékenység bejelentés nélkül történő végzése vagy
- kísérőokmány nélküli vagy nem megfelelő adattartalmú kísérőokmánnal való szállítása esetén.

A mulasztási bírságot a mulasztási bírság kiszabásának alapjául szolgáló adatszolgáltatási kötelezettséggel érintett szőlőültetvény területe, a borászati terméktétel mennyisége, a mulasztás időtartama és a megelőző 5 borpiaci évben kiszabott mulasztási bírságok számának figyelembevételével kell kiszabni.

8. JOGI NYILATKOZAT

Jelen útmutató nem helyettesíti, hanem pusztán magyarázza és összefoglalja az érintett jogszabályok rendelkezéseit. Bármilyen eltérés vagy jogvita esetén az idézett jogszabály szövege tekintendő irányadónak.

A jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény, valamint a 60/1992. (XI. 17.) AB határozat alapján a minisztérium állásfoglalás kibocsátására nem jogosult, ezért a tájékoztatásban foglaltakra a természetes és a jogi személyek jogvitájukban nem hivatkozhatnak, és azok nem használhatóak fel peres vagy közigazgatási eljárás során sem állásfoglalásként, sem jogértelmezésként, sem pedig szakvéleményként.